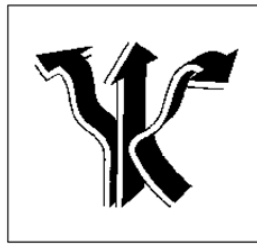

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

**«СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2017

Підготовлено доцентом кафедри соціології та соціальної роботи
Н. В. Грабовенко

Затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи
(протокол № 9 від 24.04.16)

Схвалено Вченою радою Українсько-Азербайджанського інституту
соціальних наук і самоврядування Г. А. Алієва (протокол № 9 від 27.04.17)

Грабовенко Н. В. Навчальна програма дисципліни «Сучасні стратегії соціальної роботи» (для бакалаврів). – Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017 – 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Сучасні стратегії соціальної роботи», теми рефератів, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017

© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В Україні наразі відбувається реформа системи соціальної роботи з різними групами населення, розробляються її нові стратегії та механізми здійснення, переосмислюється роль державних соціальних служб та неурядових організацій у здійсненні соціальної роботи у громадах із різними групами населення.

У даних умовах перед фахівцями із соціальної роботи постають нові проблеми, які потребують вирішення, розширюється коло об'єктів соціальної роботи, що вимагає від нього нових функціональних обов'язків.

Система соціальної роботи через надання соціальних послуг – це важливий елемент соціально-економічного та територіального вирівнювання регіонів і громад, а її розвиток є частиною зобов'язань України щодо виконання Європейської соціальної хартії. Стаття № 14 хартії визначає, що країни, які до неї приєдналися, зобов'язуються: сприяти функціонуванню служб або створювати служби, які, завдяки використанню методів соціальної роботи, сприяли б підвищенню добробуту і розвитку як окремих осіб, так і груп осіб у суспільстві, а також їхній адаптації до соціального середовища; заохочувати окремих осіб та добровільні або інші організації до участі у створенні та функціонуванні таких служб.

На виконання міжнародних зобов'язань держави в Україні розпочалися системні трансформації національної соціальної політики, зокрема сфери соціального обслуговування населення у частинах: створення ефективної системи надання соціальних послуг, підвищення їх якості та рівня задоволення потреб отримувачів таких послуг; оптимізації мережі установ та закладів, що надають соціальні послуги; підвищення ефективності використання коштів та управління бюджетними видатками на соціальні послуги; впровадження стандартів якості соціальних послуг; забезпечення контролю за якістю соціальних послуг на підставі впровадження державних стандартів та забезпечення контролю за їх дотриманням; введення ринкових

механізмів у функціонування системи соціальних послуг та запровадження механізму соціального замовлення соціальних послуг недержавним інституціям, які визнаються як рівні суб'єкти надання соціальних послуг.

Курс “Сучасні стратегії соціальної роботи” охоплює актуальні питання покращення соціального обслуговування населення.

Метою викладання навчальної дисципліни є: сприяння оволодінню студентами основними знаннями та вміннями, необхідними для надання інноваційних соціальних послуг з урахуванням сучасних тенденцій у міжнародній соціальній роботі.

Завданнями вивчення дисципліни є:

– ознайомити з теоретико-методологічними засадами інновацій у соціальній сфері та особливостями діяльності соціального працівника щодо розробки та впровадження інноваційних соціальних послуг;

– сформувати мотиваційну, когнітивну та операційну складові готовності студентів до здійснення мотиваційного консультування у соціальній роботі з різними категоріями отримувачів послуг;

– ознайомити з технологією соціальної експертизи як інструментом вдосконалення управління соціальною сферою, сформувати навички організації соціальної експертизи та використання її результатів;

– ознайомити зі специфікою адвокаційної роботи соціального працівника та відпрацювати навички розробки, організації і проведення адвокаційних кампаній на локальному, регіональному та національному рівнях.

Згідно з вимогами програми студенти повинні:

- *знати:* про: інновації, методологію інновацій та інноваційну діяльність; інновації у соціальній сфері; інноваційний потенціал особистості; особливості інноваційного процесу в соціальній службі; принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності; сутність теорій зміни поведінки та мотивування до змін; соціальний ефект управління, проблеми його обліку і оцінки; місце досліджень соціальних ефектів в

управлінському циклі; поняття, мету, об'єкти і предметну область соціальної експертизи; інституційно-правові засади соціальної експертизи; види експертиз і їх функціональне призначення; функції соціальної експертизи; організаційно-методичні основи проведення соціальної експертизи; базові організаційні форми (моделі) соціальної експертизи; вимоги, що пред'являються до експерта, відбір експертів і формування експертних груп, умови роботи експертів; методи експертизи, методи і прийоми обробки експертної інформації; вимоги до експертного висновку та особливості використання результатів соціальної експертизи; сутність понять «адвокація», «адвокаційна кампанія», історію виникнення та поширення адвокаційних кампаній у соціальній сфері, рівні адвокації; правове поле адвокаційної діяльності соціального працівника; методи адвокації;

- *уміти*: системно уявляти розвиток соціальних інновацій; володіти навичками опису інновацій та інноваційного процесу; долати перешкоди новим ідеям та новій практиці у соціальній роботі; організовувати інноваційний процес співробітників соціальної служби; розрізняти теорії мотиваційного консультування у соціальній роботі; застосовувати інструменти мотиваційного консультування різних категорій отримувачів послуг у соціальній роботі; застосовувати методи соціальної експертизи; виконувати функціональні ролі «експерт» та «координатор експертної групи»; визначати проблеми й суперечності у нормативно-правових актах, що призводять до дискримінації певних груп клієнтів соціальної роботи і потребують адвокації їхніх інтересів; залучати осіб, чий інтереси лобіюються, до розробки і проведення адвокаційних кампаній; готувати інформаційні повідомлення або доповідні записки; організовувати зустрічі людей, які приймають рішення, з метою впливу на систему зсередини; готувати та проводити особисті зустрічі з метою лобіювання інтересів клієнта(ів) соціальної роботи; створювати та проводити презентації; застосовувати техніку переконання шляхом театралізованих вистав; створювати прес-релізи та давати інтерв'ю ЗМІ; готувати та проводити прес-конференції;

організувати та проводити кампанії з написання листів до органів державної влади; створювати та подавати петиції; писати листи та статті в газету; організувати громадські демонстрації та бойкоти; залучати знаменитостей до адвокаційної кампанії; готувати звіти про дослідження з рекомендаціями про реформи; здійснювати моніторинг та оцінку діяльності з відстоювання інтересів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Соціальні інновації
1	Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти
2	Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу
	Змістовий модуль II. Теоретичні основи та практичне значення соціальної експертизи
3	Мета та завдання соціальної експертизи. Прикладне значення соціальної експертизи
4	Суб'єкти експертних оцінок
5	Методи соціальної експертизи
6	Результати соціальної експертизи та специфіка їх використання
	Змістовий модуль III. Соціальна медіація, фасилітація та менторська підтримка
7	Соціальна медіація: сутність та основа
8	Діяльність соціального працівника з медіаторами як посередниками у розв'язанні конфліктів
9	Фасилітація як сучасна соціальна технологія розв'язання соціальних питань
10	Менторська підтримка як інноваційна діяльність у соціальній сфері
	Змістовий модуль IV. Методика організації та проведення адвокаційних кампаній
11	Адвокаційна діяльність соціального працівника
12	Методи адвокації

	Змістовий модуль V. Мотиваційне консультування у соціальній роботі
13	Теорії мотивації
14	Модель зміни поведінки
15	Сутність мотиваційного консультування, принципи, структура
16	Стратегії мотиваційного консультування та етапи зміни поведінки
Разом годин: 120	

ЗМІСТ
дисципліни
«СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Змістовий модуль I. Соціальні інновації

Тема 1. Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти

Визначення інновацій. Особливості соціальних інновацій. Наукові підходи до класифікації інновацій. Види соціальних інновацій. Суб'єкти інновацій. Інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал особистості.

Література [5; 6; 9; 31; 34]

Тема 2. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу

Пасивний та активний опір змінам. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу. Стратегії управління ризиками. Сутність якісних та кількісних методів оцінювання ризиків при впровадженні інновацій.

Література [5; 8; 10; 12]

Змістовий модуль II. Теоретичні основи та практичне значення соціальної експертизи

Тема 3. Мета та завдання соціальної експертизи. Прикладне значення соціальної експертизи

Соціальний ефект управління: проблеми його обліку і оцінки. Місце досліджень соціальних ефектів в управлінському циклі. Соціальна експертиза: поняття, мета, об'єкти і предметна область. Види експертиз і їх функціональне призначення. Функції соціальної експертизи.

Література [11; 12; 14;16]

Тема 4. Суб'єкти експертних оцінок

Суб'єкти соціальної експертизи та їх функції. Принципи організації експертизи. Організаційна схема проведення соціальної експертизи. Базові організаційні форми (моделі) соціальної експертизи.

Література [23; 25; 28]

Тема 5. Методи соціальної експертизи

Поняття методу експертизи. Класифікація методів соціальної експертизи. Методи і прийоми обробки експертної інформації.

Література [4; 7; 25; 28; 31]

Тема 6. Результати соціальної експертизи та специфіка їх використання

Підготовка результатів соціальної експертизи. Вимоги до експертного висновку. Процедури прийняття підсумків соціальної експертизи. Використання результатів соціальної експертизи.

Література [34; 38; 40]

Змістовий модуль III. Соціальна медіація, фасилітація та менторська підтримка

Тема 7. Соціальна медіація: сутність та основа

Визначення понять «медіація», «медіатор», «посередник», «соціальна медіація». Історія розвитку і сфери застосування медіації за кордоном та в

Україні. Медіація (посередництво): процес і стадії. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів. Принципи, підходи та критерії ефективної медіації.

Література [34; 38; 40; 42]

Тема 8. Діяльність соціального працівника з медіаторами як посередниками у розв'язанні конфліктів

Підходи до управління розвитком конфліктів. Медіація у соціальній роботі. Етапи технології медіації та особливості роботи медіатора та професійні його компетентності у контексті цінностей, знань, умінь. Комунікативні техніки, які застосовуються під час медіативних сесій.

Література [18; 21; 40]

Тема 9. Фасилітація як сучасна соціальна технологія розв'язання соціальних питань

Групові ефекти та їх дослідження. Сутність фасилітації як психолого-педагогічного явища. Визначення поняття «фасилітація», «фасилітатор», «соціальна фасилітація». Історія розвитку соціальної фасилітації. Фасилітація як метод соціальної роботи. Навички фасилітації. Види фасилітації. Риси, якими повинен володіти компетентний фасилітатор. Фасилітативний стиль ведення групи. Процес фасилітації. Функції фасилітативної діяльності. Фасилітація та медіація.

Література [1; 5; 9; 23]

Тема 10. Менторська підтримка як інноваційна діяльність у соціальній сфері

Визначення поняття «ментор», «менторство», «наставник». Чим займається ментор. Як можна знайти ментора. Порівняння ролей наставника та ментора. Менторська підтримка. Відбір менторів. Переваги менторської підтримки. Програма менторської підтримки. Програма менторської підтримки як профілактична програма для вразливих груп населення.

Необхідність впровадження Програми менторської підтримки. Філософія Програми менторської підтримки.

Література [4; 7; 24; 28]

Змістовий модуль IV. Методика організації та проведення адвокаційних кампаній

Тема 11. Адвокаційна діяльність соціального працівника

Зміст понять «адвокація», «адвокатування», «адвокаційна діяльність», «адвокаційна кампанія». Актуальність адвокаційної діяльності соціального працівника в Україні. Рівні адвокації. Розробка адвокаційної кампанії. Правові аспекти адвокації у галузі соціальної роботи в Україні.

Література [8; 23; 36; 37; 39]

Тема 12. Методи адвокації

Класифікація методів адвокації. Методи і прийоми обробки експертної інформації.

Література [21; 22; 29]

Змістовий модуль V. Мотиваційне консультування у соціальній роботі

Тема 13. Теорії мотивації

Поняття потреб та мотивації. Огляд теорій мотивації (Маслоу, Герцберг, Макклелланд, Врум). Основні ознаки мотивації та умови її виникнення.

Література [13; 14; 16]

Тема 14. Модель зміни поведінки

Сутність спіральної моделі зміни поведінки. Складові елементи змін: актуальність (важливість), впевненість, готовність. Основні шляхи зміни поведінки. Стадії та процес змін.

Література [18–20; 29]

Тема 15. Сутність мотиваційного консультування, принципи, структура

Сутність мотиваційного консультування та його мета. Складові процесу мотивування та зміст мотиваційного консультування. Принципи, структура мотиваційного інтерв'ю. Завдання соціального працівника на кожній зі стадій зміни поведінки.

Література [23; 27; 29]

Тема 16. Стратегії мотиваційного консультування та етапи зміни поведінки

Зміст стратегій мотиваційного консультування. Зв'язок стратегій мотиваційного консультування та етапів зміни поведінки. Навички соціального працівника-консультанта, які допоможуть йому бути успішним.

Література [18; 37; 39]

ТЕМА РЕФЕРАТІВ

1. Соціальні інновації. Наукові підходи до класифікації інновацій.
2. Інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал особистості.
3. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу/
4. Стратегії управління ризиками.
5. Соціальний ефект управління: проблеми його обліку і оцінки.
6. Місце досліджень соціальних ефектів в управлінському циклі.
7. Соціальна експертиза: поняття, мета, об'єкти і предметна область.
8. Організаційна схема проведення соціальної експертизи.
9. Базові організаційні форми (моделі) соціальної експертизи.
10. Суб'єкти соціальної експертизи та їх функції.
11. Методи і прийоми обробки експертної інформації.
12. Вимоги до експертного висновку. Процедури прийняття підсумків соціальної експертизи.

13. Історія розвитку і сфери застосування медіації за кордоном та в Україні.
14. Медіація (посередництво): процес і стадії.
15. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.
16. Принципи, підходи та критерії ефективної медіації.
17. Підходи до управління розвитком конфліктів.
18. Медіація у соціальній роботі.
19. Етапи технології медіації та особливості роботи медіатора та професійні його компетентності у контексті цінностей, знань, умінь.
20. Комунікативні техніки, які застосовуються під час медіативних сесій.
21. Групові ефекти та їх дослідження.
22. Сутність фасилітації як психолого-педагогічного явища.
23. Фасилітативний стиль ведення групи.
24. Фасилітація та медіація.
25. Порівняння ролей наставника та ментора. Менторська підтримка. Переваги менторської підтримки.
26. Програма менторської підтримки як профілактична програма для вразливих груп населення.
27. Філософія Програми менторської підтримки.
28. Актуальність адвокаційної діяльності соціального працівника в Україні.
29. Розробка адвокаційної капманії.
30. Правові аспекти адвокації у галузі соціальної роботи в Україні.
31. Огляд теорій мотивації (Маслоу, Герцберг, Макклелланд, Врум).
32. Спиральна модель зміни поведінки.
33. Сутність мотиваційного консультування та його мета.
34. Складові процесу мотивування та зміст мотиваційного консультування.
35. Принципи, структура мотиваційного інтерв'ю.

36. Завдання соціального працівника на кожній зі стадій зміни поведінки.

37. Зміст стратегій мотиваційного консультування. Зв'язок стратегій мотиваційного консультування та етапів зміни поведінки.

38. Навички соціального працівника-консультанта, які допоможуть йому бути успішним.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Визначення інновацій.
2. Особливості соціальних інновацій.
3. Наукові підходи до класифікації інновацій.
4. Види соціальних інновацій.
5. Суб'єкти інновацій.
6. Інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал особистості.
7. Пасивний та активний опір змінам.
8. Соціально-економічні чинники гальмування інноваційного процесу.
9. Стратегії управління ризиками.
10. Сутність якісних та кількісних методів оцінювання ризиків при впровадженні інновацій.
11. Соціальний ефект управління: проблеми його обліку і оцінки.
12. Місце досліджень соціальних ефектів в управлінському циклі.
13. Соціальна експертиза: поняття, мета, об'єкти і предметна область.
14. Види експертиз і їх функціональне призначення.
15. Функції соціальної експертизи.
16. Суб'єкти соціальної експертизи та їх функції.
17. Принципи організації експертизи.
18. Організаційна схема проведення соціальної експертизи.
19. Базові організаційні форми (моделі) соціальної експертизи.
20. Поняття методу експертизи.

21. Класифікація методів соціальної експертизи.
22. Методи і прийоми обробки експертної інформації.
23. Підготовка результатів соціальної експертизи.
24. Вимоги до експертного висновку.
25. Процедури прийняття підсумків соціальної експертизи.
26. Використання результатів соціальної експертизи.
27. Визначення понять «медіація», «медіатор», «посередник», «соціальна медіація».
28. Історія розвитку і сфери застосування медіації за кордоном та в Україні.
29. Медіація (посередництво): процес і стадії.
30. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.
31. Принципи, підходи та критерії ефективної медіації.
32. Підходи до управління розвитком конфліктів.
33. Медіація у соціальній роботі.
34. Етапи технології медіації й особливості роботи медіатора та професійні його компетентності у контексті цінностей, знань, умінь.
35. Комунікативні техніки, які застосовуються під час медіативних сесій.
36. Групові ефекти та їх дослідження.
37. Сутність фасилітації як психолого-педагогічного явища.
38. Визначення поняття «фасилітація», «фасилітатор», «соціальна фасилітація».
39. Історія розвитку соціальної фасилітації.
40. Фасилітація як метод соціальної роботи.
41. Навички фасилітації. Види фасилітації. Риси, якими повинен володіти компетентний фасилітатор.
42. Фасилітативний стиль ведення групи.
43. Процес фасилітації. Функції фасилітативної діяльності. Фасилітація та медіація.

44. Визначення поняття «ментор», «менторство», «наставник». Чим займається ментор? Як можна знайти ментора? Порівняння ролей наставника та ментора.

45. Менторська підтримка. Відбір менторів. Переваги менторської підтримки.

46. Програма менторської підтримки. Програма менторської підтримки як профілактична програма для вразливих груп населення. Необхідність впровадження Програми менторської підтримки.

47. Філософія Програми менторської підтримки.

48. Зміст понять «адвокація», «адвокатування», «адвокаційна діяльність», «адвокаційна кампанія».

49. Актуальність адвокаційної діяльності соціального працівника в Україні. Рівні адвокації.

50. Розробка адвокаційної кампанії. Правові аспекти адвокації у галузі соціальної роботи в Україні.

60. Класифікація методів адвокації.

61. Методи і прийоми обробки експертної інформації.

62. Поняття потреб та мотивації.

63. Огляд теорій мотивації (Маслоу, Герцберг, Макклелланд, Врум).

64. Основні ознаки мотивації та умови її виникнення.

65. Сутність спіральної моделі зміни поведінки.

66. Складові елементи змін: актуальність (важливість), впевненість, готовність. Основні шляхи зміни поведінки. Стадії та процес змін.

67. Сутність мотиваційного консультування та його мета. Складові процесу мотивування та зміст мотиваційного консультування.

68. Принципи, структура мотиваційного інтерв'ю. Завдання соціального працівника на кожній зі стадій зміни поведінки.

69. Зміст стратегій мотиваційного консультування. Зв'язок стратегій мотиваційного консультування та етапів зміни поведінки.

70. Навички соціального працівника-консультанта, які допоможуть йому бути успішним.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. М. Дичківська – К.: Академвидав, 2004. – 340 с.
2. Журавель Т. В. Сходинки: просвітницько-профілактичні тренінгові заняття з підлітками: навч.-метод. посіб. для соц. педагогів, соц. працівників, аутич-працівників, практ. психологів / Т. В. Журавель, В. В. Лях, Т. Л. Лях, Г. Б. Скіпальська / за наук. ред. проф. І. Д. Зверєвої. – К.: ВД «Калита», 2010. – 164 с.
3. Стадник В. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2006. – 464 с.
4. Методы прикладных социальных исследований : учеб. пособие / автор. кол. : П. В. Романов, Е. Р. Ярская-Смирнова. – М. : ООО «Вариант», ЦСПГИ, ООО «НортМедиа», 2008. – 215 с.
5. Позбавлення батьківських прав: проведення соціальної експертизи в судах: посібник / за ред. Т. В. Семигіної. – К. : Четверта хвиля, 2006. – 140 с.
6. Показники розвитку громадянського суспільства в Україні / О. Ю. Вінніков, А. О. Красносільська, М. В. Лациба; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К. : Агентство “Україна”, 2012. – 80 с.
7. Социальная экспертиза : учеб. пособие / автор. кол. : Т. В. Власова, М. Д. Сущинская. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2009. – 152 с.
8. Соціальна робота (теорія і практика) / автјр. кол.: М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.
9. Байкенов Е. Б. Мотивационное консультирование на различных этапах наркологической помощи: метод. рекомендации / Е. Б. Байкенов. – Павлодар, 2010. – 49 с.

10. Мотивационное интервьюирование: руководство для тренера. – Душанбе: «СПИД ФОНД Восток-Запад», 2011. – 68 с.

11. Мотивационное интервьюирование лиц, употребляющих инъекционные наркотики: метод. рекомендации. – К.: Альянс ВИЧ, СПИД в Украине, 2004. – 108 с.

12. Подростки групп риска к инфицированию ВИЧ: Книга для участника: учеб.-метод. пособие / Е. В. Аноприенко, Т. В. Журавель, Ж. В. Пархоменко / под общ. ред. Т. В. Журавель. – К.: ПЦ «Фолиант», 2012. – 228 с.

13. Профілактика вживання наркотиків серед учнівської та студентської молоді: метод. посіб. / Т. В. Журавель, В. В. Самусь, К. В. Сергеева та ін.; за ред. Т. В. Журавель. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 96 с.

Додаткова

14. Антонюк Л. А. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. А. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2003.

15. Басов Н. В. Инновация как фактор социальной самоорганизации / Н. В. Басов // Журн. социологии и социальной антропологии. – 2008. – Т. XI, № 4. – С. 185–203.

16. Бойко-Бойчук Л. В. Поняття «соціальна інновація»: типи визначень, приклади застосування / Л. В. Бойко-Бойчук // Наука та інновації. – 2009. – Т. 5. – № 3. – С. 94–99.

17. Буркова Л. В. Соціономічні професії: підготовка спеціалістів у вищих навчальних закладах (теоретико-методологічний аспект) : монографія. – К. : ВІКНУ, 2010. – 210 с.

18. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій / Т. В. Брижоватий, В. С. Довбня, Л. П. Дума та ін.; за ред. Н. В. Кабаченко. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ», 2006. – 320 с.

19. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій: Т. 2. / Т. В. Брижоватий, Л. П. Дума, О. О. Савченко та ін.; за ред. Н. М. Шкуратової. – К. : ТОВ «ЛЛЛ», 2007. – 159 с.

20. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій: Т. 3. / Л. В. Бондарчук, Л. П. Дума, Н. В. Кабаченко та ін.; за ред. Н. М. Шкуратової. – К. : ТОВ «ЛЛЛ», 2007. – 320 с.

21. Кузьмин А. Мониторинг и оценка социальных программ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Доступно з [www. processconsulting](http://www.processconsulting)

22. Кучко Е. Е. Социальные инновации: подходы к определению и классификации / Е. Е. Кучко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2011. – № 941. – С. 27–33.

23. Освітні технології / за ред. О. М. Пехоти. – К.: А.К.С., 2002. – 256 с.

24. Павленко І. А. Економіка та організація інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / І. А. Павленко. – Режим доступу: studentam.kiev.ua/content/view/697/93/

25. Підготовка волонтерів до роботи у службі «Телефон Довіри» : метод. посіб. / Н. П. Архангельська, С. П. Бабарика, С. Я. Беляєва та ін. – К. : ДЦССМ, 2003. – 116 с.

26. Романов В. Л. Социально-инновационный вызов государственному управлению [Электронный ресурс] / В. Л. Романов. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/Romanov333.htm>

27. Семигіна Т. В. Інновації у соціальних службах : навч.-метод. посіб. / Т. В. Семигіна, В. В. Покладова, І. М. Грига та ін. – К. : Пульсари, 2002. – 168 с.

28. Семигіна Т. В. Методичні матеріали до теми «Соціальні інновації». – К., 1999. – 14 с.

29. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / за заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К., 2000. – 260 с.

30. Соціальна сфера: реальність і контури майбутнього [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vlc.net.ua/PUBLIK/Mono58.htm
31. Федулова Л. І. Соціальні інновації в системі соціально-економічних відносин [Електронний ресурс] / Л. І. Федулова. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/usoc/2008_3/60-74.pdf
32. Болотіна Н. Б. Соціальне законодавство України: гендерна експертиза. – К. : Логос, 2001. – 82 с.
33. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи : курс лекцій [для вищ. навч. закл.] / Р. Х. Вайнола. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – 152 с.
34. Литвак Б. Г. Экспертные оценки и принятие решений : учеб. пособие / Б. Г. Литвак. – М. : Патент, 1996. – 271 с.
35. Медична та соціальна реабілітація / за заг. ред. І. Р. Мисули, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. – 402 с.
36. Методика и технология работы социального педагога: учеб. пособие для студ. высш. педагог. учеб. заведений / М. В. Шакурова. – М. : Академия, 2002. – 272 с.
37. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики / Т. В. Семигіна. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005. – 253 с.
38. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. – К. : Ун-т «Україна», 2004. – 408 с.
39. Соціальна робота : теорія і практика : навч. посіб. / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. – К.: Знання, 2008. – 574 с.
40. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики: міжвузівський зб. наук. пр. / упоряд.: С. Л. Катаєв, В. І. Подшивалкіна, Ю. І. Яковенко та ін.]. – К.: ДАКККіМ, 2002. – 234 с.
41. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В. А. Ядов. – М. : Омега-Л, 2007. – 567 с.
42. Технологии социальной работы: учебник / под ред. Е. И. Холостовой. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 400 с.

43. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности: учеб. пособие / П. Д. Павленок, О. А. Аникеева, В. Н. Антошкин и др.; под ред. П. Д. Павленка. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Дашков и К, 2006. – 596 с.

44. Технології соціальної роботи : навч. посіб. / В. М. Шахрай. – К.: ЦУЛ, 2006. – 462 с.

45. Фурман А. В. Соціально-психологічна експертиза модульно-розвивальних занять у школі : наук. вид. – К.: Правда Ярославичів, 1999. – 56 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	6
Зміст дисципліни.....	7
Теми рефератів.....	11
Питання для самоконтролю.....	13
Список літератури.....	16